

Nr 33.

Ankom till riksdagens kansli den 26 maj 1932 kl. 1 e. m.

Konstitutionsutskottets memorial med föranledande av kamrarnas beslut beträffande utskottets utlåtande nr 26 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till ändrad lydelse av §§ 53, 81, 82 och 105—107 regeringsformen, §§ 33, 35—41, 44, 45, 52, 54, 55, 57, 58, 60, 75, 78 och 79 riksdagsordningen samt 2 § 4:o tryckfrihetsförordningen ävensom i ämnet väckta motioner.

I sitt utlåtande nr 26 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad lydelse av vissa paragrafer i regeringsformen, riksdagsordningen och tryckfrihetsförordningen ävensom i ämnet väckta motioner hemställde konstitutionsutskottet bland annat, att riksdagen måtte antaga av utskottet i berörda utlåtande framlagt förslag till ändrad lydelse av §§ 53, 81 och 82 regeringsformen, §§ 33—41, 44, 52, 54, 55, 58, 60, 75, 78, 79 och 80 riksdagsordningen samt 2 § 4:o tryckfrihetsförordningen.

Enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag hava kamrarna vid föredragning av nämnda utlåtande dels till en början beslutit, att, för den händelse något av de i utlåtandet framställda förslagen till grundlagsändringar komme att återremitteras, utskottet skulle lämnas öppen rätt att vid ärendets förnyade behandling i avseende å de grundlagsparagrafer, som blivit med eller utan ändring godkända, föreslå sådana jämkningar, som kunde föranledas av ifrågasatta ändringar i återförvisade delar, samt att bemyndiga utskottet att i avseende å nummerbeteckning av paragrafer och moment ävensom i formellt hänseende i övrigt vidtaga sådana ändringar, som påkallades av kamrarnas beslut, dels ock vid behandling av punkten 1) i berörda utlåtande beslutit:

a) att förkasta utskottets förslag till ändrad lydelse av § 53 regeringsformen, § 33, § 36 mom. 1—3, § 37 mom. 2, § 38, § 44 mom. 2, §§ 58, 75 och 78 riksdagsordningen samt § 2 4:o tryckfrihetsförordningen;

b) att såsom vilande för vidare grundlagsenlig behandling antaga utskottets förslag till ändrad lydelse av §§ 81 och 82 regeringsformen ävensom §§ 34 och 35, § 36 mom. 4—6, § 37 mom. 1 och 4, §§ 39—41, § 44 mom. 1 samt §§ 52, 54, 60, 79 och 80 riksdagsordningen; samt

c) att återförvisa utskottets förslag till ändrad lydelse av § 37 mom. 3 och § 55 riksdagsordningen.

Riksdagen har alltså dels avslagit utskottets ovan under a) berörda förslag till ändrad lydelse av § 53 regeringsformen m. m., dels antagit såsom vilande för vidare grundlagsenlig behandling utskottets ovan under b) berörda förslag till ändrad lydelse av §§ 81 och 82 regeringsformen m. m.

Med hänsyn till riksdagens ovan under a) berörda beslut har utskottet funnit, att de såsom vilande för vidare grundlagsenlig behandling antagna §§ 35 och 36 riksdagsordningen böra erhålla nummerbeteckningarna respektive 36 och 37, att i följd härav den till utskottet i vissa delar återförvisade § 37 riksdagsordningen bör erhålla nummerbeteckningen 38, att momentbeteckningen bör bortfalla i det såsom vilande för vidare grundlagsenlig behandling antagna mom. 1 i § 44 riksdagsordningen samt att hänvisningen i sistnämnda paragraf bör jämkas till att hänföra sig till §§ 38—43 riksdagsordningen.

Vad härefter angår återförvisningen av utskottets förslag till ändrad lydelse av § 37 mom. 3 (§ 38 mom. 3) riksdagsordningen, torde den hava föranletts därav, att utskottets förslag till grundlagsbestämmelser avseende **inrättandet** av ett utrikesutskott, vilket bland annat från konstitutionsutskottet skulle övertaga de för närvarande på sistnämnda utskotts beredning ankommande utrikespolitiska frågorna, och vars medlemmar i vissa fall skulle kunna åläggas tystnadsplikt, avslagits. Med hänsyn härtill och då en tystnadsplikt i vissa fall bör kunna åläggas konstitutionsutskottets medlemmar såväl vid fullgörandet av utskottets granskning av statsrådsprotokollen som vid handläggningen av utrikespolitiska frågor, anser sig utskottet böra föreslå fogandet av ett nytt mom. 5 till nuvarande § 38 riksdagsordningen, vilket reglerar förevarande spörsmål. Härav påkallas jämväl en ändring i 2 § 4:o tryckfrihetsförordningen.

Beträffande återförvisningen av § 55 riksdagsordningen torde den hava föranletts av att utskottets förslag till grundlagsbestämmelser avseende begränsning av tillfälliga utskotts användning avslagits. Utskottet har emellertid i sitt utlåtande nr 26 anført icke blott att borttagandet av den särskilda motions tiden för ärenden, som tillhöra tillfälligt utskotts behandling, utgjorde en nödvändig förutsättning för genomförandet av förslaget om begränsning av de tillfälliga utskottens användning, utan även att dessutom i och för sig hållbara grunder saknades för bibehållandet av en längre motionstid i förevarande ämnen än i övriga frågor i allmänhet. Utskottet finner denna uppfattning alljämt vara grundad. Däremot har den av utskottet tillstyrkta ändringen i paragrafens sista stycke, avseende ett borttagande av rätten att utan remiss avslå motioner, vilka icke röra kammare enskilt, uteslutande föranletts av förslaget om de tillfälliga utskottens begränsning, varför förevarande bestämmelse lämpligen synes böra bibehållas i sin nuvarande lydelse. Med hänsyn till att vid behandlingen i riksdagen av förevarande paragraf uttalanden gjordes om önskvärdheten av en något mera begränsad motionstid än den av utskottet föreslagna på femton dagar från riksdagens öppnande, anser sig utskottet i stället böra föreslå att motionstiden endast utsträckes från tio till tolv dagar.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen såsom vilande för vidare grundlagsenlig behandling måtte antaga följande

F ö r s l a g

till

ändrad lydelse av §§ 38 och 55 riksdagsordningen samt 2 § 4:o tryckfrihetsförordningen.

Riksdagsordningen.

§ 38.

1. Konstitutionsutskottet tillkommer — — — — — och föreskrifter.
2. Utskottet skall — — — — — sådana ämnen.
3. Utskottet åligger — — — — — regeringsformen stadgat.
4. Utskottet tillkommer — — — — — vägrar proposition.
5. I den mån utskottet, med hänsyn till rikets säkerhet eller andra av förhållandet till främmande makt betingade, synnerligen viktiga skäl, finner i visst ämne meddelade upplysningar böra hemliga hållas, vare utskottets ledamöter till tystnadsplikt förbundna. Ledamot eller suppleant skall första gången han är närvarande vid sammanträde med utskottet avgiva försäkran om tystnadspliktens iakttagande.

§ 55.

Motion må av riksdagsman i den kammare, han tillhör, göras inom tolv dagar från riksdags öppnande. Dock må motion, som föranledes av kungl. proposition, vilken efter öppnandet till riksdagen avlåtits, väckas sist vid det sammanträde, som infaller näst efter tio dagar från propositionens avlämnande i kammare. I sistnämnda fall äge likväl kammare, därest den med hänsyn till infallande helg eller ärendets synnerliga omfattning finner sådant nödigt, medgiva utsträckning av motionstiden, dock längst till det sammanträde, som infaller näst efter tjugu dagar från propositionens avlämnande. Fråga om sådan utsträckning må ej väckas senare än vid andra sammanträdet efter det, då propositionen avläts.

I frågor, som röra någondera kammaren enskilt, samt i frågor, som av redan inom någondera kammaren fattat beslut eller annan under riksdagen inträffad händelse omedelbarligen föranledas, må motion framställas, så länge riksdagen är samlad.

Motion bör alltid skriftligen till protokollet avlämnas. Ej må i en skrift flera mål av olika beskaffenhet sammanföras.

Konungens propositioner, så ock motioner i ämnen, som tillhöra ständigt utskotts behandling, kunna icke till avgörande i kammare företagas, innan utskott däröver avgivit yttrande. Angår motion annat ämne, och rör det ej

kammaren enskilt, kan motionen ej utan remiss till utskott bifallas. Frågor, som röra någondera kammaren enskilt, må genast avgöras.

Tryckfrihetsförordningen.

§ 2.

4:o. I grund — — — — — som helst.

Vid föregående — — — — — ovägerligen iakttagas:

Att protokoll, hållna hos Konungen i ministeriella ärenden och kommandomål, eller statsrådets protokoll och handlingar, eller riksständens, eller utrikesnämndens, eller konstitutionsutskottets, rörande statsrådet eller rörande upplysningar, som prövats böra hemliga hållas, eller banko- och riksgäldsverkens, eller banko- och statsutskottens, eller revisorers över banko- och riksgäldsverken, rörande samma verks hemliga ärenden, icke kunna före femtio år efter protokollets eller handlingens datum till tryckning fordras, eller, utan vederbörandes tillstånd, utbekommas. Utgivas sådana — — — — — icke uppenbara.

Stockholm den 26 maj 1932.

På konstitutionsutskottets vägnar:

C. A. REUTERSKIÖLD.

Närvarande: herrar *Reuterskiöld, Sävström, Strömberg, Thulin, David Bergström, greve Spens, G. W. Hansson, Sundberg, Mellén, Valfrid Eriksson, Larsén, Magnusson i Tumbult, Gustafson i Kasenberg, Jansson i Edsbäcken, Persson i Trången, Hallén, Anderson i Norrköping, Andersson i Igelboda, Fast och Alströmer.*